

2024/0029(COD)

13.2.2024

*****I**

DRÉACHT-TUARASCÁIL

ar an togra le haghaidh rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le bearta um léirscaoileadh trádála sealadach lena bhforlíontar na lamháiltais trádála is infheidhme i dtaca le táirgí ó Phoblacht na Moldóive faoin gComhaontú Comhlachais idir an tAontas agus an Comhphobal Eorpach do Fhuinneamh Adamhach agus a gcuid Ballstát, de pháirt, agus Poblacht na Moldóive, den pháirt eile
(COM(2024)0051 – C9-0022/2024 – 2024/0029(COD))

an Coiste um Thrádáil Idirnáisiúnta

Rapóirtéir: Markéta Gregorová

Eochair do na siombailí a úsáidtear

- * An nós imeachta comhairliúcháin
- *** Nós imeachta an toilithe
- ***I An gnáthnós imeachta reachtach (an chéad léamh)
- ***II An gnáthnós imeachta reachtach (an dara léamh)
- ***III An gnáthnós imeachta reachtach (an tríú léamh)

(Braitheann an cineál nós imeachta ar an mbunús dlí a mholtar sa dréachtghníomh.)

Leasuithe ar dhréachtghníomh

Leasuithe ó Pharlaimint na hEorpa arna leagan amach in dhá cholún

Léirítear téacs atá scriosta le **cló trom iodálach** sa cholún ar chlé. Léirítear téacs atá curtha in ionad téacs eile le **cló trom iodálach** sa dá cholún. Léirítear téacs nua le **cló trom iodálach** sa cholún ar dheis.

Sa chéad agus sa dara líne den cheanntásc a ghabhann le gach leasú, sonraítear an chuid ábhartha den dréachtghníomh atá á breithniú. Má bhaineann leasú le gníomh atá cheana ann a bhfuil sé i gceist é a leasú leis an dréachtghníomh, bíonn an tríú líne i gceanntásc an leasaithe ina sonraítear an gníomh atá cheana ann agus bíonn an ceathrú líne ann ina sonraítear an fhoráil den ghníomh sin is mian le Parlaimint na hEorpa a leasú.

Leasuithe ó Pharlaimint na hEorpa i bhfoirm téacs comhdhlúite

Aibhsítear téacs nua le **cló trom iodálach**. Léirítear téacs atá scriosta trí leas a bhaint as an tsiombail **I** nó cuirtear líne tríd an téacs. Léirítear téacs atá curtha in ionad téacs eile tríd an téacs nua a aibhsíú le **cló trom iodálach** agus tríd an téacs atá á ionadú a scriosadh nó líne a chur tríd. Mar eisceacht air sin, ní aibhsítear athruithe atá go hiomlán teicniúil agus arb athruithe iad a rinne na ranna dréachtaithe nuair a bhí an téacs críochnaitheach á ullmhú.

CLÁR

Leathanach

DRÉACHTRÚN REACTACH Ó PHARLAIMINT NA hEORPA	5
RÁITEAS MÍNIÚCHÁIN	8

DRÉACHTRÚN REACTACH Ó PHARLAIMINT NA hEORPA

ar an togra le haghaidh rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le bearta um léirscaoileadh trádála sealadach lena bhforlíontar na lamháltais trádála is infheidhme i dtaca le táirgí ó Phoblacht na Moldóive faoin gComhaontú Comhlachais idir an tAontas agus an Comhphobal Eorpach do Fhuinneamh Adamhach agus a gcuid Ballstát, de pháirt, agus Poblacht na Moldóive, den pháirt eile (COM(2024)0051 – C9-0022/2024 – 2024/0029(COD))

(An gnáthnós imeachta reachtach: an chéad léamh)

Tá Parlaimint na hEorpa,

- ag féachaint don togra ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa agus chuig an gComhairle (COM(2024)0051),
 - ag féachaint d’Airteagal 294(2) agus d’Airteagal 207(2) den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, ar dá mbun a thíolaic an Coimisiún an togra do Pharlaimint na hEorpa (C9-0022/2024),
 - ag féachaint d’Airteagal 294(3) den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh,
 - ag féachaint do Rial 59 dá Rialacha Nós Imeachta,
 - ag féachaint don tuarascáil ón gCoiste um Thrádáil Idirnáisiúnta (A9-0000/2024),
1. ag glacadh a seasaimh ar an gcéad léamh faoi mar a leagtar amach ina dhiaidh seo é;
 2. á iarraidh ar an gCoimisiún an t-ábhar a tharchur chuig Parlaimint na hEorpa arís má dhéanann sé téacs eile a chur in ionad a thogra, má dhéanann sé a thogra a leasú go substaintiúil nó má tá sé ar intinn aige a thogra a leasú go substaintiúil;
 3. á threorú dá hUachtarán a seasamh a chur ar aghaidh chuig an gComhairle, chuig an gCoimisiún agus chuig na parlaimintí náisiúnta.

Leasú 1

Togra le haghaidh rialacháin Aithris 11

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(11) Faoi réir measúnú ón gCoimisiún a dhéantar i gcomhthéacs an fhaireacháin thráthrialta ar thionchar an Rialacháin seo agus a sheoltar tar éis iarraidh chuí-réasúnaithe a fháil ó Bhallstát nó ar

Leasú

(11) Faoi réir measúnú ón gCoimisiún a dhéantar i gcomhthéacs an fhaireacháin thráthrialta ar thionchar an Rialacháin seo agus a sheoltar tar éis iarraidh chuí-réasúnaithe a fháil ó Bhallstát nó ar

thionscnamh an Choimisiúin féin, is gá foráil a dhéanamh maidir leis an bhféidearthacht aon bheart is gá a ghlacadh i leith allmhairí aon táirgí a thagann faoi raon feidhme an Rialacháin seo agus a dhéanann dochar do mhargadh an Aontais nó do mhargadh Ballstáit amháin nó níos mó le haghaidh táirgí comhchosúla nó táirgí atá in iomaíocht dhíreach leo.

thionscnamh an Choimisiúin féin, is gá *mar gheall ar dheacrachtaí sonracha atá tagtha chun cinn tráth ghlacadh an Rialacháin seo*, foráil a dhéanamh maidir leis an bhféidearthacht aon bheart is gá a ghlacadh i leith allmhairí aon táirgí a thagann faoi raon feidhme an Rialacháin seo agus a dhéanann dochar do mhargadh an Aontais nó do mhargadh Ballstáit amháin nó níos mó le haghaidh táirgí comhchosúla nó táirgí atá in iomaíocht dhíreach leo. *Tá sé tábhachtach go gcuirfidh an córas le haghaidh bearta coimirce dá bhforáiltear sa Rialachán seo ar chumas an Aontais aghaidh a thabhairt ar an staid eisceachtúil sin agus nach leagtar síos aon fhasach do bhearta um léirscaoileadh trádála a bheidh ann amach anseo don Mholdóiv. D'fhéadfadh an staid eisceachtúil sin údar a thabhairt le bearta coimirce a d'fhéadfadh a bheith ann a shainiú go hoscailte agus leis an bhféidearthacht bearta den sórt sin a chur i bhfeidhm i gcásanna ina bhfuil éifeachtaí díobhálacha teoranta do mhargadh Ballstáit amháin nó roinnt Ballstát mar fhorálacha de chineál eisceachtúil.*

Or. en

Leasú 2

Togra le haghaidh rialacháin Aithris 11 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(11a) Ós rud é go mbeadh cur i bhfeidhm na mbearta éagsúil arna ndéanamh ar leibhéal na mBallstát ina mbagairt ar aontacht chomhbheartas tráchtála an Aontais agus go bhféadfadh sé bacainní a chur ar an margadh inmheánach, is gá bearta coimirce a ghlacadh go heisiach de bhun an Rialacháin seo arb é is aidhm dóibh

*aghaidh a thabhairt ar éifeachtaí
díobhálacha ar mhargadh an Aontais nó
ar mhargadh Ballstáit amháin nó roinnt
Ballstát i gcás táirgí a chumhdaítear leis
an Rialachán seo.*

Or. en

RÁITEAS MÍNIÚCHÁIN

Bhí tionchar diúltach ag fogha míleata gan chúis gan údar a thug an Rúis faoin Úcráin ar Phoblacht na Moldóive agus ar a cumas a cuid táirgí a dhíol lasmuigh dá teorainneacha, ós rud é go raibh an Mholdóiv ag brath go mór ar bhealaí idirthurais agus ar bhonneagar na hÚcráine dá honnmhairí féin.

Sa chomhthéacs sin, in 2022, ghlac Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle Rialachán (AE) 2022/1279, lena gcuirtear i bhfeidhm bearta um léirscaoileadh trádála sealadach lena bhforlíontar na lamháltais trádála is infheidhme maidir le táirgí ón Moldóiv faoi Chomhaontú Comhlachais idir an tAontas Eorpach agus an Mholdóiv. Leis an rialachán sin, bhí an Mholdóiv in ann cuid dá trádáil leis an gcuid eile den domhan a atreorú tríd an Aontas, chomh maith lena caidreamh trádála leis an Aontas a dhoimhniú agus a geilleagar a chobhsú. Cuireadh síneadh bliana leis na bearta um léirscaoileadh trádála i mí Iúil 2023.

Is é is aidhm don togra reachtach seo na bearta maidir le léirscaoileadh trádála a athnuachan arís eile ar feadh tréimhse bliana ón dáta a rachaidh na bearta reatha in éag (i.e., ón 25 Iúil 2024). Faoin rialachán atá beartaithe, cuirfear na taraifí uile atá fós gan réiteach faoi Theideal V den Chomhaontú Comhlachais ar fionraí. Baineann sé sin le torthaí agus glasraí atá faoi réir chóras na bpraghsanna iontrála agus cuótaí ráta taraife, eadhon trátaí, gairleog, fionchaora boird, úlla, silíní, plumaí agus sú fionchaor. Baineann formhór na n-onnmhairí ón Moldóiv tairbhe cheana féin as rochtain saor ó dhleacht ar mhargadh an Aontais faoin gComhaontú Comhlachais. Dá bhrí sin, tá cainníochtaí agus raon na dtáirgí a chumhdaítear leis an togra seo réasúnta beag.

Tugtar isteach leis an togra sásra coimirce neartaithe chun éifeachtaí díobhálacha ar an margadh i mBallstáit an Aontais a chosc agus chun gníomhú ina gcoinne. Féadfaidh an Coimisiún aon bhearta is gá a dhéanamh, lena n-áirítear dleachtanna custaim a thabhairt isteach arís, má chinneann sé go mbíonn suaitheadh an mhargaidh san Aontas nó in aon cheann dá Bhallstáit mar thoradh ar allmhairiú táirge shonraigh a chumhdaítear leis an rialachán seo. Déanfaidh an Coimisiún faireachán rialta ar thionchar na mbeart um léirscaoileadh trádála ó thaobh méideanna agus praghsanna allmhairí de.

I bhfianaise na mbeart coimirce a neartú agus na héifeachta díobhálaí a leathnú ó mhargadh an Aontais go Ballstát amháin nó roinnt Ballstát, cuireann an Rapóirtéir i bhfios go láidir gur cheart aon bhearta de thoradh an rialacháin seo a mheas mar bhearta eisceachtúla agus nár cheart dóibh fasach a bhunú don léirscaoileadh sealadach trádála amach anseo.

Éascóidh agus tacóidh na bearta atá beartaithe um léirscaoileadh trádála sealadach leis na sreafaí trádála atá ann cheana ón Moldóiv go dtí an tAontas agus cuideoidh siad le geilleagar na Moldóive. Tá siad i gcomhréir freisin le príomhchuspóirí an Chomhaontaithe Comhlachais, eadhon na coinníollacha a leagan síos chun feabhas a chur ar an gcaidreamh eacnamaíoch agus trádála as a dtiocfaidh lánpháirtíú na Moldóive de réir a chéile i margadh inmheánach an Aontais agus rannchuidiú le neartú an daonlathais agus na cobhsaíochta polaitiúla, eacnamaíche agus institiúidí sa Mholdóiv, ar tír í atá ina tír is iarrthóir ar bhallraíocht san Aontas ó 2022 i leith.

I bhfianaise an chruatain leanúnaigh atá ag muintir na Moldóive mar thoradh ar chogadh foghach na Rúise i gcoinne na hÚcráine, tá sé ríthábhachtach go leanfaidh an tAontas de

thacaíocht eacnamaíoch agus pholaitiúil a thabhairt don Mholdóiv. Dá bhri sin, tá coinne ag an Rapóirtéir leis an togra seo a ghlacadh go pras roimh dhul in éag na mbeart um léirscaoileadh trádála atá ann cheana.